



Jonas Lucas Christys prædiken 1. søndag efter trinitatis

Taler

Jonas Lucas Christy
Sognepræst

Dato

22. juni 2014

Sted

Lindevang Kirke

Omstændigheder

Denne prædiken er holdt ifm. et homiletisk og liturgisk forsøg i Lindevang Kirke i 2014/2015, hvor kirkens tre præster kontinuerligt prædikede over hele Markusevangeliet fra trinitatis søndag til 2. påskedag. Derved afveg præsterne fra at prædike over teksterne fra de autoriserede to tekstrækker til fordel for Markusevangeliet.

Prædikentekster

Esajas' Bog kapitel 42, vers 1-9
Peters Første Brev kapitel 2, vers 4-10
Markusevangeliet kapitel 1, vers 21-28

- 1 Læg mærke til, hvad der sker, da Jesus træder ind i synagogen. Læg mærke til, hvordan de mennesker, der befinder sig i synagogen, reagerer på det, de hører og ser. Først: Forundring. Dernæst: Forfærdelse. Først bliver de "slået af forundring over hans lære", men kort efter – da den urene ånd adlyder Jesus og farer ud af
- 5 den besatte med "et højt skrig" - bliver de "forfærdede". Først bliver de begejstrede. Og så bliver de bange.

- Denne dobbelthed, tekstens tvetydighed, er i mine øjne en vigtig pointe. På den ene side: Fascination. Af hans ord og af hans udstråling. Og på den anden side:
- 10 Frastødelse. Fordi dæmonen adlyder ham. For hvad betyder det? Hvad skal man mene om en mand, der har magt over mørket? Gør det ham til lysets engel? Eller til mørkets fyrste?

- Det urovækkende ved situationen er, at dæmonen kender Jesus. Der er
- 15 tilsyneladende en fortrolig forbindelse mellem ham, vores helt, og dæmonen. Den ved noget om ham, som de andre i synagogen ikke ved. Den ved, hvem han er. Men den viden, som dæmonen har, er en hemmelig viden. Jesus vil ikke have, at dæmonen afslører, hvem han er. Det skal åbenbart holdes hemmeligt indtil videre. Så Jesus befaler dæmonen at tie stille – og driver den på flugt.

20

Der er noget ved scenen, som får mig til at tænke på Harry Potter. Samtalen mellem dæmonen og Jesus minder på en måde om de scener i Harry Potter,

- 25 hvor den gode Harry Potter taler med den onde Voldemort på et hemmeligt sprog: Slangesprog. Når Harry Potter og Voldemort taler slangesprog med hinanden bliver det tydeligt, at der er en skjult og tvetydig forbindelse mellem de to – og denne kommunikation sætter spørgsmålstegn ved, hvem Harry Potter egentlig er. Er han i ledtog med Voldemort eller på Dumbledores side?
- 30 Den indforståede kommunikation mellem Harry og Voldemort, mellem Jesus og dæmonen, er også et teologisk fingerpeg om, at der foregår en åndelig kamp på et plan, som ligger udenfor den menneskelige verden. En kamp mellem Gud og Djævelen.
- 35 For folkene i synagogen er det tvetydigt, hvem Jesus er. De ser, at han har magt over dæmonen. Men hvad betyder det? Hvad skal man mene om en mand, der har magt over mørket? Gør det ham til lysets engel? Eller til mørkets fyrste? Folkene i synagogen er i tvivl. Men det er forfatteren, evangelisten Markus, ikke. Midt i den tvetydige situation er der et entydigt budskab: Jesus har magt over
- 40 mørket, fordi han er lysets søn.

- Og læg så i øvrigt mærke til, hvor elegant en fortæller, evangelisten Markus er. Lige inden dæmonen farer ud af manden, udstøder den ”et højt skrig”. I mine ører er der en forbindelse mellem dette ”høje skrig”, her i begyndelsen af
- 45 Markusevangeliet, og det ”høje skrig”, som lyder 15 kapitler senere, i slutningen af Markusevangeliet, da Jesus dør på korset. I synagogen vinder det gode over det onde. Den onde ånd udstøder et højt skrig – og forsvinder. På korset taber det gode tilsyneladende til det onde. Jesus udstøder et højt skrig – og udånder. Men i denne sidste udånding er dødens skæbne beseglet. I synagogen drives den
- 50 onde ånd ud. På korset drives døden ud. Med et højt skrig.

- Igen kan dem af jer, der har læst bøgerne eller set filmene om Harry Potter, tænke på det sidste slag, hvor Voldemort tilsyneladende vinder over Harry Potter ved at dræbe ham. Men hvad Voldemort ikke ved er, at han dermed
- 55 dræber sig selv. Det er mystisk – og det også meningen.

- Dem af jer, der ikke kender historien om Harry Potter, kan tænke på en anden fortælling. Nemlig Shakespeares fortælling om Hamlet. Samtalen mellem Jesus og dæmonen minder om et møde mellem Harry Potter og Voldemort, men
- 60 samtalen minder også om et andet møde, nemlig om mødet mellem Hamlet og hans far, genfærdet.

Lad mig kort minde om, hvordan Shakespeares berømte skuespil begynder. Det
65 begynder på borgmuren, hvor 2 vagter tilkalder Hamlets ven, Horatio, og
fortæller ham om deres syn: De har set et genfærd. Vagterne har set den døde
konges genfærd (altså et spøgelse). Og mens de fortæller Horatio om deres syn,
dukker genfærdet op. Horatio taler til det, men det svarer ikke. Der er tydeligvis
ikke en hemmelig forbindelse mellem genfærdet og Horatio. Men det er der til
70 gengæld mellem Hamlet og genfærdet. For da Horatio lidt senere får fortalt
Hamlet om genfærdet – dukker det op igen. Hamlet tiltaler sin faders genfærd.
Genfærdet siger i første omgang ikke noget. Fordi der er andre til stede. Men da
de – i næste scene er alene – taler genfærdet til Hamlet.

75 Der er en hemmelig forbindelse mellem Hamlet og genfærdet. Og det er en
tvetydig forbindelse. På den ene side bliver Hamlet glad for at tale med sin
afdøde far. Og på den anden side bliver han bange for det genfærdet siger. Om
hævn. Og Hamlet er ikke nogen Jesus. Tværtimod. Jesus befaler den urene ånd
at tie stille, men Hamlet lytter alt for meget til genfærdets tale om hævn. Og det
80 kommer der ikke noget godt ud af. Så Hamlets møde med sin fars genfærd er
faktisk en modhistorie til mødet mellem Jesus og dæmonen.

Det mærkelige ved dagens evangelietekst er det der med dæmonen. Evangelisten
Markus er vild med dæmoner. De spiller en større rolle hos ham end hos de
85 andre evangelister. Hvordan virker det på os? Fascinerende? Eller frastødende?

På fortællingens plan kan vi sagtens være med. Vi kan sagtens leve os ind i det
drama, som udspiller sig mellem Jesus og dæmonen. Men på et realistisk
nutidigt plan er sagen selvfølgelig en anden: Vi lever ikke med en forestilling
90 om, at sygdomme skyldes dæmonbesættelse. Tanken om at stumhed eller
psykisk sygdom skyldes en fjendtlig ånds magtovertagelse er heldigvis ikke den
forklaring, vi får, når vi ringer 1813 eller henvender os på hospitalet.

I dag har vi andre og bedre forklaringer: Medicinske, sociologiske og
95 psykologiske forklaringer. Og samtidig er tanken om en "besættelse" ikke
forsvundet helt ud af vores synsfelt. I dag er det almindeligt at bruge det
teologiske sprog og tale om afhængighed som en "besættelse". Man kan fx være
besat af narkotika, spiritus eller spil. Man kan være besat af noget, i betydningen
optaget af, og det er godt nok, men der er selvfølgelig en grænse, hvor interessen
100 bliver til en besættelse, en negativ afhængighed.

105 Når man ser et plaget menneske, hvor det er stoffet, der suverænt styrer dets
tanker, følelser og handlinger, så er det nærliggende at ty til det poetiske sprog og
sige, at vedkommende ”kæmper med dæmoner”. Og i den situation vil man
110 måske, som pårørende eller plaget, ønske at man befandt sig i synagogen i
Nazareth. Der, hvor dæmonerne tier og Gud taler. Amen.

Kilde

110 Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

115 1. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Prædikener over hele
Markusevangeliet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jonas-lucas-christys-praediken-1-sondag-efter-trinitatis>

120

125

130

135